

НОВИ САД - На данашњи дан 1899. године одржана је Оснивачка скупштина "Првог српског друштва за игру лоптом". Скупштина је одржана у "Трговачкој кафани", на иницијативу Хуга Булија, који је и донео прву фудбалску лопту у Београд, и Андре Николића, тада министра иностраних дела.

Данас је уторак, 12. мај, 132. дан 2026. До краја године има 233 дана.

1820 - Рођена је енглеска медицинска сестра Флоренс Најтингејл, утемељивач професије медицинских сестара, чији се рођендан обележава као међународни Дан медицинских сестара. У Кримском рату половином 19. века организовала је болнице при британском експедиционом корпусу и знатно је реформисала санитетску службу и негу рањеника и болесника. Захваљујући томе, смртност у британским пољским болницама смањена је са 40 на два одсто. Отворила је прву школу за медицинске сестре, а њене ученице су после Првог светског рата, у којем су лечиле српске војнике, помогле оснивање такве школе у Београду, из које је прва генерација медицинских сестара изашла 1924.

1842 - Рођен је француски композитор Жил Емил Фредерик Масне, професор Конзерваторијума у Паризу, чија сентиментална дела изражавају француску грађанску романтику. Компонувао је више од 20 опера, углавном с лирском тематиком, у којима је дочарао осећајне хероине и лирско-патетичне мушке тенорске ликове. Дела: опере "Манон", "Вертер", "Дон Кихот", "Таис", балетска музика, ораторијуми, кантате, соло песме.

1871 - Умро је француски композитор Данијел Франсоа Еспри Обер, аутор опера у којима се смењују говорне и певачке деонице. Дела: опере "Фра Дјаволо", "Црни Домино", "Блудни син", "Нема из Портичија".

1884 - Умро је чешки композитор, диригент и пијаниста Беџих Сметана, зачетник и најзначајнији представник чешког музичког национализма. Инспирисао се народним легендама, историјом и фолклором. Дела: опере "Продана невеста", "Далибор", "Либуша", "Пољубац", циклус симфонијских поема "Моја домовина", гудачки квартет "Из мога живота", клавирске и камерне композиције.

1888 - Велика Британија је успоставила протекторат над Северним Борнеом и Брунејом.

1918 - Рођен је амерички инжењер Џулијус Розенберг, који је са супругом Етел 1953. као први цивил у САД осуђен на смрт због шпијунаже, наводно због одавања Совјетском Савезу атомских тајни. Казна је извршена упркос кампањи широм света да им буде поштеђен живот.

1933 - Рођен је Андреј Вознесенски, руски литерата, песник и прозаиста. Припадао је песничкој авангарди "генерације шездесетих". Био је дописни члан француске Академије Маларме, почасни академик неколико међународних академија, потпредседник ПЕН центра Русије. Дела:"Парабола", "Мозаик", "Антисветови", "Ахилово срце", "Поглед", "Искушење", "Казино Русија".

1935 - Умро је пољски државник маршал Јозеф Клеменс Пилсудски, први председник Пољске од 1918. до 1922. и иницијатор рата против совјетске Русије 1920. и 1921. Године 1926. Пилсудски је успоставио војну диктатуру која је трајала до његове смрти.

1947 - После годину дана снимања приказана је "Славица", први југословенски играни филм после Другог светског рата. Режиер и сценариста био је Вјекослав Афрић, сниматељ Жорж Скригин, а тумачи главних улога Ирена Колесар, Марјан Ловрић и Љубиша Јовановић.

1949 - Званично је укинута совјетска блокада Западног Берлина, започета крајем јуна 1948, пошто су и западни савезници и Совјетски Савез схватили бесмисленост бескомпромисног супротстављања.

1967 - Умро је енглески писац Џон Мејсфилд. Суптилан поета који је често приказивао грубост и сировост живота. Писао је и драмска дела у римованом двостиху. Дела: песме "Баладе с мора", "Сонети", "Вечно милосрђе", "Поља зеленкада", "Лис Рејнард", драме "Велики петак", "Краљ Филип".

1992 - Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини донела је на заседању у Бања Луци одлуку о формирању Војске Републике Српске и потврдила је одлуку председништва Српске републике БиХ од 7. априла о оснивању новинске агенције Срна.

1994 - Умро је шкотски политичар Џон Смит, лидер британске Лабуристичке партије, под чијим је вођством странка, после 15 година у опозицији, знатно ојачала. То је његовом наследнику Тонију Блеру обезбедило "одскочну даску" за повратак лабуриста на власт 1997.

1994 - Палестинска полиција је приспела на Западну обалу у оквиру припрема да од Израела преузме град Јерихон, средиште палестинске аутономије у тој области.

1995 - Власници "Рокфелер центра" у Њујорку, иза којих је стајао јапански капитал, објавили су банкротство тог гигантског пословног центра.

1997 - Председник Русије Борис Јељцин и чеченски вођа Аслан Масхадов потписали су споразум о обустави непријатељстава у руској републици Чеченији, који су чеченски сепаратисти убрзо прекршили.

2002 - Бивши председник САД Џими Картер допутовао је у Хавану у приватну посету, као амерички политичар највишег профила откад је 1959. Фидел Кастро револуцијом преузео власт на Куби.

2003 - У терористичком нападу камионом пуним експлозива двојице чеченских исламских бомбаша-самоубица, на зграду средишта локалне власти и Федералне службе безбедности у месту Знаменскоје на северу Чеченије погинуло је најмање 59 особа.

2003 - У више координисаних самоубилачких бомбашких напада на стамбене четврти за странце у главном граду Саудијске Арабије Ријаду, за које је одговорност преузела исламистичка терористичка организација Ал Каида, убијене су 34 особе, укључујући најмање седам Американаца.

2006 - Између 150 и 200 особа погинуло је у експлозији нафтовода на периферији Лагоса, највећег града у Нигерији.

2007 - У експлозији бомбе на пијаци у турској луци Измир повређено је 15 лица. Бомба је била причвршћена за бицикл, остављен на пијаци у четврти Борнова. Процењено је да иза терористичког акта стоји курдска ПКК. Измир је, после Истанбула, највећа лука у Турској, али и велики туристички центар.

2007 - Најмање 27 особа је погинуло, а више од 100 је рањено у пакистанском граду Карачију, у најжешћој размени ватре од почетка политичке кризе која се претворила у отворен сукоб између владиних снага и опозиције, након што је пакистански председник Первеж Мушараф сменио председника Врховног суда.

2008 - Умрла је Ирена Сендлер, пољска социјална радница која је из варшавског гета спасла око 2.500 јеврејске деце. Током Другог светског рата радила је у варшавском здравственом центру, и у периоду између октобра 1940. и априла 1943. уз помоћ свог тима од око 20 људи, од нациста је из варшавског гета успела да избави око 2.500 јеврејске деце и потом их је, до даљњег, збринула у сиротиштима, болницама или манастирима.

2008 - У разорном земљотресу који је погодио кинеску провинцију Сечуан, погинуло је 68.000 особа, а преко 288.000 је повређено. Земљотрес, који се осетио у градовима на хиљаде километара удаљеним од епицентра, попут Пекинга, Шангаја, Хонгконга, Банкока, најсмртоноснији је од 1976, када је у граду Тангсхану, недалеко од Пекинга, живот изгубило 243.000 особа.

2008 - Умро је амерички поп уметник Роберт Раушенберг. Постао је славан 50-их 20. в.

бавећи се паралелно сликањем, вајањем, штампом, фотографијом и перформансима. Прошао је пут од апстрактног експресионизма до поп арта. Био је први амерички уметник који је победио на Бијеналу у Венецији, 1964. године.

2009 - Преминуо је Младен Србиновић, академик, један од најзначајнијих српских сликара 20. века. Учио је од великана српске и светске уметности као што су Недељко Гвозденовић, Иван Табаковић, Коста Хакман, Љубица-Цуца Сокић. Упоредо са сликарством и графиком, радио је и мозаике и предлошке за таписерије. Израдио је мозаике за зид у свечаној сали СИБ-а (сада Палата Србија) као и за здања низа других институција, попут зграде Радио-телевизије Београд у Кошутњаку, цркве Светог Николе у Руми, Инвест банке у Београду или олтарске преграде у манастиру Жича. Носилац је бројних међународних и домаћих признања.

2014 - У експлозији у руднику угља код града Соми, на западу Турске, погинула је 301 особа. У највећој катастрофи те врсте у историји Турске, коју је изазвао неисправан електрични трансформатор, 787 рудара остало је заробљено у руднику.

2016 - Преминуо је кнез Александар Карађорђевић, прворођени син кнеза намесника Павла и кнегиње Олге. Издањак и род низа владарских кућа Европе, осим Карађорђевића, Романова и владарских кућа Грчке и Данске, Александар се школовао у Итону, недалеко од Виндзора. Током Другог светског рата био је пилот добровољац РАФ-а, са око 1000 сати ратних дејстава. После 2000. често је боравио у Србији. Био је потпредседник Управног одбора Западноевропске епархије СПЦ, обновитељ Витешког реда Змаја и покровитељ Центра за истраживање православног монархизма. Његова писма, саопштења и разговори објављени су у четири тома.

2019 - На обали Фуџејре, у Уједињеним Арапским Емиратима, четири нафтна танкера оштећена су приликом експлозија магнетних мина, два пловила у власништву Сауди Арабије, један норвешки и један УАЕ. Није било повређених, али је дошло до знатних оштећења. За нападе је оптужен Иран, што је званични Техеран негирао.

2020 - Институт "Михајло Пупин" и компанија "Smart Research" успешно су произвели респиратор, медицински апарат који помаже пацијентима када плућа не могу да обављају своју функцију.

(Танјуг)